

SLOVENC!

Kakor smo pri volitvah sijajno zmagali, tako sijajno moramo tudi razširiti našega »Slov. gospodarja«! Kako lahko delo so imeli v dotičnih krajih, kjer naš list prihaja v vsako hišo! Zdaj ob novem letu — na delo za našega »Slov. gospodarja«!

Slovenska Krajina

Lendava. Našim zavednim volilcem obeh okrajev gre vsa čast, da so za časa volilne borbe tako mirno in dostojanstveno vzdržali teror opozicije in da nikjer ni prišlo do izgrede. Ljudstvu se je zelo dopadlo, da na dan volitev ni bilo videti orožnikov z nasajenimi bajoneti, kot se je to godilo pri prejšnjih režimih.

Nedeljica. V nedeljo, 4. decembra, so proslavili 90 letnico svojega zglede-katoliškega življenja gospod Jožef Ciglič. Na ta slovesni dan se je zbralo vse njihovo potomstvo, sinovi, hčere, vnuki in pravnuki, katerih živi 59, a bilo jih je 63. Na ta slovesni dan je svojemu očetu podelil sv. obhajilo njihov sin-duhovnik. Dobremu Cigličevemu očetu, ki so za svoja leta še zelo dobro ohranjeni, želimo, da bi v krogu svojih dragih proslavljali tudi 100 letnico rojstva.

Turnišče. Pretekli teden je bil premeščen iz kabineta notranjega ministrstva na okrajno načelstvo v Muraki Soboti g. Terboča Ludovik. Našemu domačinu izrekamo svojo dobrodošlico in mu želimo, da bi se med nami prav dobro počutil!

*

Jana Gojlec:

Dikadoja

Leta 1917. umrli g. Jožef Kralj, dolgoletni župnik in dekan na Zavrču v Haložah, je rad pripovedoval kot svarilen zglede kmečkim škrtljavcem in skopuhom resnično zgodbo o Dikadoji.

Površna fotografija Dikadoje

Desetletja pred svetovno vojno je bil znan po Haložah berač Dikadoja. Kje mu je mati podarila življenje, o tem molči ustno izročilo. Sam ni mogel zaupati radovednejšem rojstnega kraja, ker je izsuval komaj in komaj iz sebe par človeških glasov, iz katerih je zložil narod njemu samemu ime ter ga je krstil za »Dikadojo«. Bil je na pol mutast ter najbrž tudi gluhi, sicer pa krepko zrasel pohajč ter delamržeč. Hranili in oblačili so ga usmiljeni Haložani, dasi bi se z lahkoto sam preživljal s kmečkim delom. Njegova posebnost so bile haloške koline ali fureži, kateri so sloveli v predvojni dobi kot pravi domači ter ljudski prazniki.

Dikadoji ni ušel noben večji furež. Haložani so pripovedovali, da razbere v zimskem času zgodaj zjutraj iz proti nebu se dvigajoče mogočnosti dima, pri kateri hiši bodo zaklali dotično jutro kaj posebno težkega ter izdatnega. Kakor hitro je presodil ter določil s kakega razglednega griča smer ter kraj kolin, jo je

Pri neredni stolici, napetosti črev zaradi za-peke prav odlično odvajata naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaostanke prebave, nakopičene v črevih. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otrocih. (Ogl. reg. S. br. 15.485/35.)

1138

ubral tjakaj in je že bil deležen prvih kolinskih dobrot — jeter.

Kmetje ga niso gonili ob teh slovesnih prilikah od hiš. Užival je svinjske darove za pečjo, dokler ni zakolobaril furež oznajajoč dim pri kakem drugem dobrotniku.

Ob času kolin se je odebelil lenoba, da je komaj kobacal z enega hriba na drugega.

Haložani so se navadili z leti na nepovabljenega gosta in mu niti zamerili niso, ker je živel prav dobro liki ptice pod nebom brez setve in žetve.

Zakonca Čorbek

Na Turškem vrhu v župniji Zavrč sta gospodarila v onih dobrih časih pred vojno prav dobro zakonca Blaž in Marjeta Čorbek. Dasi jima Bog ni naklonil haloškega blagoslova — kopice otrok, pa nista bila kot samotarja na lepi posesti samo štedljiva, ampak naravnost prava — skopuha!

Sveta jima ni bila niti haloška navada praznovanja fureža. Kar sta zredila svinjskega za zakol, sta pospravila sama, ne da bi bila vabila na domači praznik sosedu. V pomoč jima je bil pri razdelavi kolin edino podobno škrtljavi Salatjekov Tuna iz Dobrave. Podčrtana skrivnost Čorbekovih furežev je bila še ta, da niti Dikadoja ni uganil, kdaj so kolinili. Beraški prihajč se je zglašal na Čorbekovini ali pred ali po furežu in se je moral zadovoljiti z voglom zmesnega kruha, če ni maral lačen od hiše.

Šlučajno na kolinah

Kakor slepa kura zrno je zadel debeli ter močni Dikadoja nekega jutra par dni pred božičnimi prazniki pri Čorbekovih na furež. Ravno so harali v kropu dsbelega prolenka, ko se je zarežal škodoželjno za hrptom v delo zatopljenih Čorbekov in mesarja Tuneta Dikadoja. Gospodinja Marjeta se je tako prestrašila, da je na ves glas kriknila:

»Jezus Marija, ta gladovnjak nam bo pospravil polovico praseta! Odpravita to nenasitno lakoto, sicer ga bomo morali pitati čez cele — dolge praznike!«

Dikadoja ni razumel skopuškega očitka, roke je prekrizal na hrptom, se zagledal z zadovoljnim posmehom v mastno pečenko, s katere so strugali s starimi žlicami kolarji ščetine.

Ko je bil prolenk obešen za zadnji nogi ter pripravljen za razpolovitev, se je spustil mesar Tuna z mutcem v razgovor s kanzanjem. Dopovedal je beraču, naj gre k obdravskemu mesarju Debelaku na mejo barbarške ter zavrčke župnije in mu naj prinese na vrh veliko mesarsko klado. Dikadoja je kimal na desno ter levo in kazal, da razume, kaj hočejo od njega. Ko mu je ponudil gospodar še par šilcev tropinova, jo je ubral brez obotavljanja v grabo po za navadnega človeka veliko pretežko breme za toliko razdaljo navzdol ter zopet navzgor.

Dikadoja je odsklapotal po klado, skopuška trojica pa v glasen krohot, ker se je znebila tako poceni orjaškega potepuha, kateri bi bil jedel nekaj dni za dobre tri. Ko so se od srca nasmejali gluho-nemi lahkovernosti, so pospešili delo v prepričanju, da požeruha najbrž ne bo nazaj, ko bo zagledal toliko težo, kateri ne bo kos pri prirojeni in vkoreninjeni lenobi. Za slučaj, da bi se le vrnil, bo našel

vse zaklenjeno po hitro opravljenem furežu in naj odide nadlega malharska za praznike kam drugam, saj so Haloze razsežne.

S težko klado v vrata

Dikadoja se je prestrašil na prvi pogled res težke ter obilne mesarske klade. Ako se mu ne bi bil Debelak posmehoval, ker so ga skopuhi na Turškem vrhu tako na debelo potegnili, bi bil vzel milo za drago ter odšel praznih rok. Kakor hitro pa je razbral v nezakriviljeni omejenosti, a telesni izredni moči, da hočeta briti norca iz njega kar dve partiji, je dvignil brez priprav trinožno klado, si jo naložil na rame in hajdi z njo proti cilju kljub ugovarjanju naenkrat presenečenega mesarja.

Kmalu popoldne je prisopihal liki kovaški meh mutec oznojen, kakor še najbrž nikoli v življenju, s klado na Čorbekovino, katero je našel skrbno zaklenjeno in nikjer žive človeške duše. Rignil je iz prsnih globin kot razbesnili bivol, postavil klado na tla, jo zopet pograbil z obema šapama, jo zavihtel z vso goljatsko močjo in jo treščil v hrastova kletna vrata! S podboji vred so se razletela na drobne kose... Prvi pogled v klet je razblinil vso podivjano beračevo jezo. Mesto, da bi bil znova zarjul, je krohotnil, kolikor je mogel. Z železne spono v obokani kleti sta ga trenutno potolažili za zadnje noge viseči polovici Čorbekovega prolenka, za katerega je vlačil po tako dolgi ter mučni poti težko mesarsko klado.

Ni premišljal, kaj bi storil, kako bi se maščeval nad skopuhi. Klado je pustil, kamor se je bila zakotalila, snel je razpolovljenega praseta, si naložil vsako polovico na levo ter desno ramo in je še odnesel s seboj za razsekavanje mesa pripravljeno daljši nož ter sekirico in zapustil klet blaženega obraza. Izpred kleti je še zagrozil pri oknu v hiši zaklenjenima Čorbekoma in je odklopotal z v najkrajšem času zasluženim božičnim furežom v grabo, iz katere je bil prinesel leseno klado.

Dikadoja dobrotnik

V gluho-nemem življenju najbrž naj-srečnejši malhar je pritovoril neovirano kolino do najbolj siromašnega viničarja v zavrčki fari. Tam je kar sam razsekaval ter zarezal vsako polovico prolenka na več prav izdatnih komadov s Čorbekovim nožem ter sekirico. Največji falad je podaril viničarju, pri katerem je mesaril med smehom ter nerazumljivo zadovoljnim riganjem. Ostale dele je zložil v izposojeni koš, s katerim je romal celo noč od vrha do vrha ter razdeljeval najlepšo liki repa belo svinjsko pečenko med siromake, kateri niti za božične praznike niso imeli kaj koliniti.

*

Kako je zamenjal gluhi ter mutasti bavec Debelakovo klado za Čorbekovega prolenka, se je razletelo v par dneh po celih Haložah. Haložani so bili odločno na Dikadojevi strani in so privoščili prav od srca znanima skopuhoma mesto svinjskega mesa za najlepše božične praznike — leseno klado! Kdor trpi škodo, ga doleti še posmeh. Tako je bilo tudi z Blažem ter Marjeto Čorbek, ki beraškega kolarja niti ovadila nista iz strahu, da bi jima v razjarjeni neodgovornosti ne posadil še rdečega petelina na streho lepe domačije.